

En rigtig familie

Hvem bestemmer hvad der er en rigtig familie?
Hvornår er to forældre bedre end en? Bliver
jeg en dårlig forælder, fordi dine børn driller
mine børn?

For at kunne tale om familieliv og reproduktion i den ikke traditionelle familie, bliver man næsten nødt til at definere hvad den ikke-traditionelle familie er. Det gøres vel lettest i forhold til den traditionelle familie, som dog kan være lidt svært at definere, for taler vi om den traditionelle familie for 200 år siden, hvor der var stor forskel på det at være familie alt efter om man boede på landet, som en storbondefamilie, eller i byerne, enten som fattig eller rig og opvokset med amme og tjenestefolk. For 50 år siden var en familie en helt anden størrelse. Det var en familie hvor far gik på arbejde i mange timer og mor gik hjemme med børnene og passede hjemmet. I 70'erne søgte nogle at brede familie begrebet lidt ud, til kollektiver hvor man var mere fælles om det huslige og om børneopdragelsen. Så hvilken familie form er så den rigtige og den traditionelle? Og hvem skal dømmes hvilken familie der er bedst eller rigtigst?

Når man taler om regnbuefamilier er det ofte med hentydning til familier hvor forældrene er homoseksuelle, men for mig dækker det bredere og symbolisere en erkendelse af at der ikke kun findes én familieform, men flere. Og ligesom der skal være

plads til menneskers forskellighed og mangfoldighed skal der også være plads til forskellige former for familier.

I Danmark viste man denne rummelighed ved at indføre registreret partnerskab i 1989, men i 1997 var der nogen der mente at ikke alle familier var lige gode og lige velkommen og derfor forbød man læger at inseminere lesbiske og i 2001 forsøgte man fuldstændig at forbyde homoseksuelle at lave og få børn – dette forslag faldt dog ved 2. eller 3. behandlingen. Inden 1997 var der ingen lovgivning på området og lesbiske kunne få børn ligesom alle andre.

Men uanset hvad lovgivningen siger, så har der altid været regnbuebørn, både før og efter 1997 og der vil altid være det – uanset lovgivningen. Mange homoseksuelle har ligesom mange andre et ønske om at stifte familie og få børn – og det gør de.

Forbuddet om insemination af enlige og lesbiske blev først ophævet ved en afstemning i folketingen juni 2006.

Jeg husker tydeligt den dag, den 2. juni – jeg sad på studiet og fulgte med på nettet direkte fra folketings salen og kunne ikke koncentrere mig. Jeg husker også hvor frustreret og såret jeg blev under

nogle af indlæggene politikerne kom med i debatten. Men jeg husker også hvor glad og lettet jeg blev da afstemningen viste et flertal. Jeg fik en følelse af accept - at samfundet endelig accepterede mig og min levevis, hvilket er en stor følelse når man i mange år har gået og følt sig anderledes. Jeg følte at samfundet endelig - efter bevidst at have stemplet mig og min familieform som forkert – som god nok og accepteret.

Jeg husker statsministeren udtalte at lovgivningen ikke havde nogen praktisk betydning – men den har i den grad en praktisk betydning. Fx for de lesbiske der ligesom heteroseksuelle ikke kan få børn og har brug for hormonbehandling mv. Fx mødte jeg for nylig 2 søstre der har haft samme opvækst, samme baggrund– begge havde de problemer med at få børn pga. PCO, den ene fik hjælp, den anden gjorde ikke, fordi hun er lesbisk –først efter lovgivningen i 2007 har hun mulighed for at få den hjælp hendes søster fik.

Men loven har også stor betydning for de regnbuebørn og familier der allerede er derude. De behøvede ikke længere at føle at de var mindre værd, eller at deres familier var dårlige eller forkerte.

En følelse der desværre ikke varede så længe og som for mit vedkommende helt og aldeles er forsvundet efter at min kæreste og jeg besluttede os for at stifte familie og nu venter barn her til august.

Den sommerdag i juni blev der talt om at lovgivningen på børneområdet selvfølgelig skulle konsekvensrettes og det nærmest var en teknikalitet som var at betragte som gjort. Men dette er bestemt ikke tilfældet.

Jeg glæder mig enormt til at skulle være forældre. Det er min kæreste der er gravid og jeg skal være det man kalder medmor. Den glæde bliver desværre ødelagt af bekymringer og frustration. Bekymringer fordi jeg, i modsætningen til hvis jeg havde været en mand, ikke bliver anerkendt som barnets forældre ved fødslen, men først kan ansøge om stedbarnsadoption 3 mdr. efter barnet er født – i praksis betyder det at der går ca. 6 mdr. før end at jeg kan blive anerkendt juridisk som forældre. Det

betyder at vores barn ved fødslen kun har en forældre – min kæreste bliver derfor juridisk set enlig mor på trods af at vi på det tidspunkt lever i registreret partnerskab. Dermed fratager man barnet muligheden for at have to forældre fra starten.

Det betyder også at hvis der sker noget med min kæreste/kone i de første mdr. så bliver barnet forældreløs.

Lene Espersen har netop udtalt i forbindelse med et §20 spørgsmål at hun ikke ser behov for at ændre 3 måneders reglen, selvom der er tale om anonym donor og dermed ikke skal være muligt for en evt. far at køre faderskabssag: "3-måneders reglen er begrundet i et hensyn til barnets biologiske mor, herunder dennes fysiske eller psykiske forhold." En begrundelse min kæreste i hvert fald ikke er enig i. For det at jeg først kan adoptere 3-6 mdr. efter at barnet er født betyder også at jeg ikke har mulighed for at få de første 2 ugers barsel/fædreorlov. Som i praksis betyder at jeg skal på arbejde samme dag og dagen efter at vores barn er født – en både fysisk og psykisk belastning for min kæreste der skal være alene med et nyfødt barn og alle de usikkerheder og spørgsmål man står med som førstegangs forældre. Dertil kommer alle de praktiske opgaver, der er svære at klare alene når man lige har født.

I og med man som homoseksuel er omfattet af adoptionsloven og ikke børneloven som heteroseksuelle par i samme situation, betyder det også at man skal have boet sammen i 2,5 år for at måtte adoptere – noget vi får svært ved at opfylde på trods af at vi har været kæresten i over 4 år, men min kæreste har arbejdet i udlandet og vi har længe haft to små lejligheder.

Det betyder også hvis man skal være medmor må vente til man er fyldt 25 år med at få børn, da man skal være over 25 år for at måtte adoptere. Og hvis ens partner er udenlandsk statsborger og det er hende der føder, så bliver barnet det også og i Danmark er international adoption ikke tilladt for homoseksuelle. Selvom Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har givet en lesbisk kvinde medhold i at hun har ret til at blive prøvet som adoptanter – uanset sin seksuelle orientering.

Det kan lyde lidt som en række teknikaliteter, men de bliver enormt virkelig når man står i situationen.

Men de bidrager også til at man føler sig som en andenrangsborger og føler sig forskelsbehandlet. Havde jeg været en mand med dårlig sædkvalitet og vi derfor blev nødt til at benytte os af anonym sæddonor, så var jeg automatisk blevet anerkendt som barnets far fra fødslen af, med dertilhørende rettigheder og pligter, som følge af at de er dækket af børneloven og ikke adoptionsloven. Så jeg ved ikke helt om jeg bliver mest diskrimineret pga. mit køn eller min seksualitet.

Men en ting er mine følelser og mine rettigheder til barsel mv. - noget andet og værre er de konsekvenser det har for mit barn, som bliver stillet dårligere end andre børn. Blandt andet fordi dets forældre ikke kan være hjemme og give det tryghed i samme udstrækning som heteroseksuelle forældre. Der, vil jeg jo mene at barnets tarv er, at give dem de bedste vilkår uanset hvordan de er kommet til verden og hos hvem. Det er jo helt klart i barnets interesse at det får de bedste rammer fra starten.

Men her sidder jeg og brokker mig – jeg skal jo bare være glad for at min kæreste kan blive gravid og vi dermed kan blive forældre. Hvis nu vi ikke kunne eller at vi var to mænd, så ville vi i mange tilfælde blive nødt til at adoptere, men det må vi ikke – fordi vi er homoseksuelle. Som lovgivningen er nu må enlige godt adoptere men, et lesbisk par må ikke. Dvs. at en mor er bedre en to mødre – fordi de er homoseksuelle.

Og hvorfor er det så lige sådan at vi ikke må blot fordi vi er homoseksuelle, når nu alle undersøgelser viser at børn af homoseksuelle forældre har det lige så godt hhv. dårligt som børn af heteroseksuelle forældre? Og at man ikke kan finde nogen forskelle mellem børn fra den ene og den anden slags familie.

Jeg har været med i en gruppe der tog ud på skoler og lavet ung til ung formidling og det at være homoseksuel. Her havde de unge mulighed for at stille alverdens spørgsmål og nogle af dem omhandlede det med at få børn som homoseksuel. Fx fik vi ofte spørgsmålet:

Er i ikke bange for at børnene skal blive homoseksuelle? Jeg kunne have svaret og hvad så er det så farligt – men det gjorde jeg jo ikke, i stedet

svarede jeg at mine forældre jo var heteroseksuelle og på trods af ligesom lå i luften at det skulle jeg også blive, ja så blev jeg altså lesbisk – så nej jeg tror ikke folks seksualitet afhænger af deres forældre.

Et andet ofte stillet spørgsmål lød:

Er du ikke bange for at dit barn bliver drillet? Jo da. Jeg tror det er alle forældres mareridt at deres kære små bliver drillet. Men hvis de skulle blive drillet fordi deres forældre var homo- eller biseksuelle, så skulle det jo være fordi at de andre børns forældre synes det var noget at drille med. Så jeg spurgte tilbage om han ville synes det var ok at hans børn drillede andre børn fordi deres forældre var homoseksuelle, eller fordi der var en der ikke havde nogen far eller mor?

Og kunne jeg spørge jer: bliver jeg så dårlig en forældre, at jeg ikke må få børn fordi, dine børn driller mine børn?

Nej, jeg synes faktisk jeg har meget godt at tilbyde mine børn, når det kommer til en kærlig, tryk og omsorgsfuld opvækst og udvikling - uagtet min seksualitet. Og der er mange, der er enige i den betragtning og de bliver overrasket når de hører hvordan lovgivningen forskelsbehandler regnbuefamilier og at nogle politikere ikke mener der er behov for at gøre noget ved det på trods af at de er blevet gjort bekendt med konsekvenserne.

Men for at vende lidt tilbage til der hvor vi startede – de traditionelle og ikke traditionelle familier. De ikke traditionelle familier bliver meget hurtigt til de homoseksuelle familier. Måske fordi de er lette at afgrænse i forholdet til flertallet – ”de der homo-familier”. Men andre familieformer hører ikke kun til hos homoseksuelle, nærmere tvært i mod. Mange af de regnbuefamilier jeg kender minder utrolig meget om en klassisk kernefamilie – hvordan man så definere sådan en. Og mange af de nye måder at stifte og være familie ses først hos heteroseksuelle. Det er de heteroseksuelle der startede med at adoptere, og de programmer jeg har set om rugemødre omhandler mest heteroseksuelle par der vil benytte rugemødre. Og mange af de sammenbragte familier med dine og mine og vores børn, pap og bonus søskende er familier med heteroseksuelle forældre, så for

engangsskyld er det ikke bøsserne der sætter trenden. Det er de heteroseksuelle familier.

Ligesom mange efterhånden er ved at få øjnene op for mangfoldighedens styrker, synes jeg samfundet skal gøre mere ud af at støtte op omkring mange af de forskellige familieformer der er derude – både samfundsmæssigt og lovgivningsmæssigt. Folk er forskellige og der er familier derfor også. Jeg tror at man få nogle mere harmoniske børn hvis de er vokset op der hvor menneskerne og familieformerne passer til hinanden. Jeg mener kun det kan være i barnets interesse at vokse op i et rummeligt, tolerant og mangfoldigt samfund hvor man lærer at folk er forskellige og det skal der være plads til. Det giver også børnene en tryghed at vide at fordi samfundet er rummeligt er der også plads til dem i samfundet – uanset hvordan de er.

Oplæg ved IMR 4. marts 2008
Seminarrække ifm. Inklusionsåret 2008

Af Maren Fich Granlien – maren@lbl.dk
Familiepolitisk talsperson.

Læs mere på <http://familier.lbl.dk>

Sommer 2008

Foto: CreativeCommons, Teddy Bear, macieklew